Öğrenciye zekât vermenin hükmü

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed b. Salih el-Useymîn

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2013 - 1434

IslamHouse.com

﴿ حكم إعطاء الزكاة لطالب العلم ﴾

« باللغة التركية »

محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2013 - 1434

IslamHouse.com

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

Soru:

Öğrenciye zekât vermenin hükmü nedir?

Cevap:

Dînî ilimlerin tahsiline kendini adamış öğrenciye, çalışıp kazanmaya gücü yetirse bile ona zekât verilmesi câizdir. Çünkü dînî ilimleri tahsil etmek, Allah yolunda bir tür cihâddır. Allah Teâlâ kendi yolunda cihâdı, zekât almayı hak etmenin sebebi kılmış ve şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ لِلۡفُقَرَآءِ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱلۡعَٰمِلِينَ عَلَيۡهَا وَٱلۡمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمۡ وَفِي ٱلرِّقَابِ وَٱلۡغَٰرِمِينَ وَفِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِۖ فَرِيضَةٗ مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٦٠ ﴾

[سورة التوبة الآية: ٦٠]

"Zekâtlar, Allah'tan bir farz olmak üzere, sadece fakirlere, düşkünlere, zekât toplayan memurlara, kalpleri İslam'a ısındırılacak olanlara, (hürriyetlerini satın almaya çalışan) **kölelere, borçlulara, Allah**

yolunda savaşanlara ve yolda kalmış olanlara âittir (verilir)**. Allah her şeyi hakkıyla bilendir, hikmet sahibidir."**[1]

Dünyevî ilimlere kendini adayan öğrenciye gelince ona zekât verilmez.

Biz ona deriz ki:

Sen şimdi dünya için çalışıyorsun ve görev yaparak dünyevî kazancını temin edebilirsin. Bu sebeple sana zekât veremeyiz.

Fakat biz, çalışıp yiyecek, içecek ve barınak kazanabilecek birisini bulsak, ancak onun evlenmeye ihtiyacı varsa ve elinde de evlenebileceği parası yoksa bizim onu zekât parasıyla evlendirmemiz câiz midir?

Cevap: Evet, bizim onu zekât parasıyla evlendirmemiz ve mihrinin tamamını zekâttan vermemiz câizdir.

Eğer ona verilen zekât çok olsa bile onun zekât parasıyla evlendirilmesinin sebebi nedir, diye sorulacak olursa, ona şöyle deriz:

---

[1] Tevbe Sûresi: 60

İnsanın evlilik ihtiyacı mecburidir. Bazen yeme ve içme ihtiyacı gibi zorunlu olur. Bu sebeple ilim ehli şöyle demiştir:

Birisinin nafakasını teminle yükümlü olan kimsenin mali imkânları elverişli ise onu evlendirmesi gerekir.

Buna göre bir babanın, evlenme ihtiyacı varsa ve evlenecek maddi imkânı da yoksa oğlunu evlendirmesi gerekir.Fakat oğlu kendisini evlendirmesini istediğinde onların gençlik halini unutan bazı babalar oğullarına:

-Alnının teriyle kazanarak evlen, dediklerini işittim. Bu câiz değildir. Evlendirmeye gücü yettiği halde ona karşı böyle davranması haramdır. Oğlunu evlendirmeye gücü yettiği halde onu evlendirmezse, oğlu kıyâmet gününde onunla hesaplaşacaktır.

Burada bir konu daha vardır:

Bir adamın birden fazla oğlu varsa ve onlardan evlenme çağına geleni evlendirirse, bu adamın küçük çocuklarının mihir parasını malından (ölmeden önce mirastan) vasiyet etmesi câiz midir? Çünkü büyük çocuklarının mihrini o vermişti.

Cevap: Bu adamın büyük çocuklarını evlendirdiği zaman küçük çocuklarına mihir parası verilmesini vasiyet etmesi câiz değildir. Fakat çocuklarından birisi evlenme yaşına geldiği zaman birincisini evlendirdiği gibi onu da evlendirmesi gerekir. Ölümünden sonrası için vasiyet etmesine gelince, bu haramdır.

Bunun delili Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu emridir:

((إِنَّ اللَّهَ أَعْطَى كُلَّ ذِي حَقٍّ حَقَّهُ، فَلَا وَصِيَّةَ لِوَارِثٍ.)) [رواه أبو داود والترمذي]

"Allah Teâlâ her hak sahibinin hakkını vermiştir. Artık vâris için vasiyet etmek yoktur."[1]

[1] Ebû Dâvûd, Kitâbu'l- Buyû', Bâbu Mâ Câe fi'l-Vasiyyeti li'l-Varis. Tirmizî, Vesâyâ, Bâbu Mâ Câe La Vasıyyete li Varis.